ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར། 3

2024ལོའི་ཟླ་11ཚེས་29

ལྷོ་བོཁའིའི་བོདབོ་ཡིའིག་ཚགས་པར་
འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བསོད་ནམས་བསྟན་པ།ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།ཡེ་ཤེས་བཟང་མོ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད།）གྲོང་ཁྱེར་འགོ་ཁྲིད་ཝང་
ཡུན་ཆིང་དང་།ལི་ཡཱ་ཞང་།ལེའུ་ཧྲེང་གཡུས།ཕུན་་་་་་་་་་
ཚོགས་བཅས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྗོད་དོན་ལ་དམིགས་་་་་
ནས་གཏམ་བཤད་སྤེལ་བ་རེད།
ཚོགས་འདུས་ནན་བཤད་བྱས་དོན།གྲོང་ཁྱེར་་་་་་་་་
ཡོངས་ཀྱི་རིམ་ཁག་ཏང་རྩ་འཛུགས་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཏང་་་་་་་་
ཡོན་ལས་བྱེད་པས་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་་་
དགོངས་པ་སློབ་སྦྱོང་གཏིང་ཟབ་དང་།ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པའི་ནང་དོན།དགོངས་དོན་གྱི་ངོ་བོ།ལག་ལེན་གྱི་་་་་་་་
བླང་བྱ་བཅས་ཁོང་དུ་ཡང་དག་ཆུད་པ།མཛེས་སྡུག་་་་་་་་
ལྡན་པའི་ཀྲུང་གོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་ཀྲུང་དབྱང་གི་་་་
འཐབ་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་དང་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་བོད་་་་་
ལྗོངས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་གཙོ་་་་་
གནད་ལས་འགན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་་་་
དང་།སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་དམ་འཛིན་་
ཡག་པོ་བྱ་རྒྱུ་དེ“གཏན་འཁེལ་གཉིས”ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་་་
པའི་ཞིབ་ཕྲའི་བྱ་སྤྱོད་དང“སྲུང་སྐྱོང་གཉིས”ཐུབ་པའི་་་་
ཞིབ་བཤེར་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་ནས་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་་་
སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་གྱི་དགོངས་པར་བརྟེན་ནས་ཏང་་་་་
ཡོན་ལས་བྱེད་པའི་བསམ་བློར་དྲག་ཆས་སྤྲོས་པ་དང་སྐྱེ་་་
ཁམས་ཤེས་དཔལ་འཛུགས་སྐྱོང་གི་ལག་ལེན་ལ་མཛུབ་་་་་
ཁྲིད་བྱས་ཏེ་བྱ་སྤྱོད་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་་་
དང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་ལྷོ་ཁར་་་་
དོན་འཁྱོལ་བྱ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།

ཚོགས་འདུས་བླང་བྱ་བཏོན་དོན།རྫོང（ཆུས་དང་་་་
གྲོང་ཁྱེར）ཁག་དང་ཚན་པ་ཁག་གིས་སྐྱེ་ཁམས་སྲུང་སྐྱོང་
བྱ་རྒྱུ་དེ་སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་འཛུགས་སྐྱོང་གཏིང་ཟབ་་་་
བྱེད་པའི་དུས་མཚམས་སུ་སླེབས་པའི་དུས་བབ་གསར་པ་
ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བྱས་ཏེ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི“རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་་་་
སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་མཐོ་ས་འཛུགས་གཏོད”འཐབ་་་་་་་་
ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་ལག་བསྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་་་་་
ལས་འགན་སྒྲུབ་སེམས་དང་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་ཆེ་་
རུ་ཏན་ཏིག་བཏང་སྟེ་གནས་བབ་དེ་བས་མཐོ་བ་དང་།
མཐོང་རྒྱ་དེ་བས་ཆེ་བ།ལས་དོན་སྤེལ་ཤུགས་དེ་བས་ཆེ་་་
བ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱང་སྐྱོད་ཀྱི་ལམ་བུ་གསར་པའི་་་་་་་
ཐོག་གི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་ལས་དོན་ལ་ཇུས་་་་་་་
འགོད་དང་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།སྐྱེ་ཁམས་སྲུང་་་་་་་་
སྐྱོང་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་།སྐྱེ་་་་་་་
ཁམས་སླར་གསོའི་ལས་གྲྭ་གལ་ཆེན་ལག་བསྟར།རྒྱལ་་་་་་
ཁབ་ཀྱི་ས་ཆ་སྔོ་སྒྱུར་བྱ་སྤྱོད་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པར་་་་་་
སྤེལ་བ།ཆུ་བོ་དང་མཚེའུ།འཁྱགས་རོམ་སྲུང་སྐྱོང་ལ་་་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་བཅས་བྱས་ཏེ།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་་་་་་
ཁོངས་ཡུལ་ཁམས་བཀོད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ལེགས་སུ་་་་
གཏོང་དགོས།ལྗང་མདོག་ཕྱོགས་སྒྱུར་འཕེལ་རྒྱས་ལ་་་་་་་
སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང་།ནུས་རྒྱུ་གཙང་མའི་རྟེན་་་་་་་་
གཞི་བསྐྲུན་པ། ལྗང་མདོག་བཟོ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་་་་་་་་་་
མགྱོགས་སུ་གཏོང་བ།ནུས་སྤྱོད་གོམས་སྲོལ་རིམ་བཞིན་་
བསྒྱུར་བ། ལྗང་མདོག་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས་དར་སྤེལ་་་་་་་་་

གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་དགོས།མངོན་གསལ་དོད་པའི་་་་་་་
ཁོར་ཡུག་གི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱས་ཏེ་སྦགས་བཙོག་
འགོག་བཅོས་བྱེད་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་སྡོད་མལ་
ཁོར་ཡུག་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་ནས་ཀྲུང་དབྱང་དང་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ལྟ་ཞིབ་ཀྱི་ལན་ཆགནད་་་་་་་་
དོན་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་དམ་འཛིན་བྱེད་དགོས།
ཚོགས་འདུས་ནན་བཤད་བྱས་དོན།ཏང་གིས་་་་་་་་
ཁྱོན་ཡོངས་ལ་འགོ་ཁྲིད་མཐའ་འཁྱོངས་དང་དེར་ཤུགས་་
སྣོན་རྒྱག་པ་དང་།“ཏང་སྲིད་འགན་འཁྲི་གཅིག་་་་་་་་་་
མཚུངས་དང་ལས་གནས་གཅིག་ལ་འགན་འཁྲི་་་་་་་་་་
གཉིས”དང“་ཚེ་གང་འགན་འཁྲིའི་ལམ་ལུགས”དོན་་་་་་་
འཁྱོལ་ནན་པོ་བྱེད་པ།འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པའི་སྐྱེ་་་་་་་་་་
ཁམས་ཤེས་དཔལ་འཛུགས་སྐྱོང་གི་འགན་འཁྲིའི་ལམ་་་་་་
ལུགས་དང་འགན་འཁྲི་བདའ་འདེད་སོགས་ཀྱི་ལམ་་་་་་་་་་
ལུགས་འཛུགས་པ་དང་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་བ།ཁྱབ་་
ཁོངས་ཡོངས་དང་།དབང་ཆ་དང་འགན་འཁྲི་གཅིག་་་་་་་
མཐུན། བྱ་དགའ་ཆད་གཅོད་གསལ་འབྱེད།གཅིག་ལ་་་
གཅིག་འབྲེལ་བཅས་ཀྱི་འགན་འཁྲིའི་མ་ལག་འཛུགས་པ་་
བཅས་བྱས་ནས་འགོ་ཁྲིད་ཚན་ཁག་གིས་སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་་་་
དཔལ་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཐུན་མོང་ཐོག་དམ་འཛིན་བྱེད་་་་་
པའི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཕན་ནུས་ཆེ་རུ་ཏན་ཏིག་གཏོང་དགོས།
ལྟ་སྐུལ་མཛུབ་ཁྲིད་དང་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་་་་་་་་
གཏོང་བ་དང་།སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་འཛུགས་སྐྱོང་གི་་་་་
དཔྱད་ཞིབ་གདེང་འཇོག་མ་ལག་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་་་་་

བ། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ལྟ་སྐུལ་དང་ཐེར་འདོན་ལན་ཆའི་་་་་་་
ལམ་སྲོལ་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་བ།ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་གི་
ལྟ་སྐུལ་ཐབས་ལམ་ཤར་བགྲོད་བཅས་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་
ཡོངས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་ཐོག་ཁོར་ཡུག་བཅོས་སྐྱོང་ལ་སྐུལ་་་་
འདེད་གཏོང་བའི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ཆགས་པ་བྱེད་་་་
དགོས།སྤྱོད་ཚུལ་ལེགས་གཏོང་དང་དོན་འཁྱོལ་དམ་་་་་་་་
འཛིན་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་དོན་དངོས་ལ་གཞི་ཚུགས་པ་དང་།
གཞི་རིམ་དང་འཐབ་ས་དང་པོར་ཟབ་འཇུག་བཅས་་་་་་་་
བྱས་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དོ་ཁུར་བྱེད་པའི་མངོན་གསལ་
དོད་པའི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་གི་གནད་དོན་དུས་ཐོག་ཏུ་་་
ཤེས་རྟོགས་དང་ཐག་གཅོད་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས།
ཀྲུང་དབྱང་གི་གཏན་འབེབས་དོན་ཚན་བརྒྱད་དང་དེའི་་
ལག་བསྟར་ཞིབ་སྲོལ་གྱི་དགོངས་དོན་དང་ལྗོངས་ཏང་་་་་
ཨུད་ཀྱི་ལག་བསྟར་བྱ་ཐབས་དོན་འཁྱོལ་ནན་པོ་བྱས་་་་་་་་
ནས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང་།སྤྱོད་གཙང་།འགན་་་་་་་་
འཁུར་ཕོད་པ་བཅས་ཀྱི་བྱང་ཚད་མཐོ་བའི་ལས་བྱེད་་་་་་་་
པའི་དཔུང་ཁག་ཅིག་གཏོད་དགོས།
ཚོགས་འདུའི་གོང་དུ།ཚོགས་ཞུགས་བློ་མཐུན་ཚོས
《ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་དགོངས་པ་སློབ་་་་་
སྦྱོང་བྱེད་པའི་རྩ་གནད》དང་དེ་བཞིན《ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་་་
གསུང་རྩོམ་གཅེས་འདེམས》བམ་པོ་དང་པོ་དང་གཉིས་་་
པ་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་རེད།
ཡེ་ཤེས་བཟང་མོས་བསྒྱུར།བདེ་དཔལ་དང་་་་་་་་་་
མཚམས་གཅོད་ཀྱིས་ཞུས།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་ཏང་ཙུའི་ཧྲུའུ་ཅི་ཡན་ཅིན་ཧའེ་ཡིས་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་་་་་་་གཙོ་སྐྱོང་གནང་ཞིང་།ཀརྨ་ཚེ་བརྟན་དང་།ཁྲེན་ཡུང་ཆི།ལིའུ་ཅང་།ཡོན་་་་་་་་ཧུང་ཀང་།དབང་ཧའེ་ཀྲོའུ།ལའེ་ཅའོ།ཤའོ་ཡིའུ་ཚའེ།ཀུང་ཧུའེ་ཚའེ།ཅང་་་་ཝུན་ཕེང་བཅས་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་ཡོད་པ་རེད།
ཝང་ཅུན་ཀྲེང་གིས་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་རིམ་ཁག་མི་དམངས་འཐུས་ཚོཊ་དང་་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱི་ལས་དོན་ལ་ཁས་ལེན་གང་ལེགས་གནང་ཞིང་།ཁོང་་་གིས།བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་དམངས་གཙོ་དང་་ཁྲིམས་སྐྱོང་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་བྱུང་བའི་ཡར་རྒྱས་དང་གྲུབ་འབྲས་ནང་ལྗོངས་་་་ཡོངས་ཀྱི་རིམ་ཁག་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་།མི་དམངས་་་་་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་མཁན་བློ་མཐུན།ལྷག་པར་དུ་སྐབས་རིམ་བྱུང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚན་ཁག་བཅས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་རྔུལ་ཆུ་འདུས་ཡོད་ལ།རིམ་ཁག་་་སྡེ་ཚན་ཁག་དང་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མི་དམངས་འཐུས་་་་་་་་་་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པའི་ནུས་ཤུགས་ཀྱང་འདུས་ཡོད།དུས་་་་་རབས་གསར་པར་འབད་འབུངས་ཡར་བརྩོན་བྱེད་པར་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་རིམ་་ཁག་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་དང་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱིས“གཏན་འཁེལ་་གཉིས”ཀྱི་ཐག་གཅོད་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྙིང་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་བླངས་ཏེ “འདུ་ཤེས་བཞི”ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་།“གདེང་ཚོད་བཞི”བརྟན་དུ་གཏོང་་བ།“སྲུང་སྐྱོང་གཉིས”ཐུབ་པ་བཅས་བྱས་ནས།བསམ་བློ་དང་བྱ་སྤྱོད་སྤྱི་་་་་་་་་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་གསུང་བཤད་གལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་དོན་ཐོག་་་་་་་་་་གཅིག་གྱུར་དང་དུས་རབས་གསར་པར་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་་་་་་ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་ཐོག་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བར་བྱས་ཏེ།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་་་་ཅིན་ཕིང་གི་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་དོན་བོད་དུ་དོན་འཁྱོལ་གཏིང་་་ཟབ་དང་ཏན་ཏིག་ཐུབ་པར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།ཝང་ཅུན་ཀྲེང་གིས་ནན་བཤད་གནང་དོན།མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་་་ཆེན་གྱི་ལམ་ལུགས་མཐའ་འཁྱོངས་དང་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་་་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་གཏིང་ཟབ་བྱས་ནས།ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆབ་་་་་་་་་སྲིད་འཕེལ་རྒྱས་ལམ་བུར་སྐྱོད་པའི་གདེང་ཚོད་དང་ཆོད་སེམས་ཆེ་རུ་ཏན་་་་་་་ཏིག་གཏོང་དགོས།མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་མངོན་་་་་་་གསལ་དོད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལེགས་ཆར་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་ལེན་པ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པར་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་་་་་་་་བསྟར་ཐུབ་པ་དང་།གསོན་ཤུགས་ལྡན་པ།ལས་ཕྱོད་ཆེ་བ་བཅས་ཡོང་དོན་་་་་་ཤེས་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ་དང་།མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ལམ་་་་་ལུགས་ཀྱི་མངོན་གསལ་དོད་པའི་ལེགས་ཆ་དེ་བོད་དུ་ཆེས་ཐད་ཀར་དང་ཆེས་་དོན་དངོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་ངོས་འཛིན་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ།འགྲོ་ལམ་་་་་གྱི་གདེང་ཚོད་དང་།རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གདེང་ཚོད།ལམ་ལུགས་ཀྱི་་་གདེང་ཚོད།རིག་གནས་ཀྱི་གདེང་ཚོད་བཅས་སྔར་བས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།ལམ་་་ལུགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་དེ་བཅོས་སྒྲིག་གི་ནུས་པར་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྒྱུར་བ་་་་་་་་་་བཅས་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་དང་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་་་་་་་་་་མངོན་འགྱུར་བྱ་ཆེད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འགན་ལེན་བརྟན་པོ་བྱེད་དགོས།དུས་་་་་་

རབས་གསར་པའི་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་གསར་གཏོད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་གལ་ཆེན་ལ་གོ་བ་་་་་་་གཏིང་ཟབ་ལེན་པ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བྱེད་པར“ངེས་པར་དུ་མཐའ་་་་་་་་་་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ་བརྒྱད”ཀྱི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ནང་དོན་ལ་གོ་་་་་བ་གཏིང་ཟབ་ལེན་པ་དང་།བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོའི་མི་དམངས་དམངས་གཙོ་་་་་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ།ཁྲིམས་ལྟར་བོད་སྐྱོང་ལ་་་་་་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ།སྤྱི་ཚོགས་བཅོས་སྐྱོང་མ་ལག་དང་་་་་་བཅོས་སྐྱོང་ནུས་པ་དེང་རབས་ཅན་གྱི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་ཧུར་ཐག་གཏོང་བ།མི་་་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཧུར་བརྩོན་རང་བཞིན་དང་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་་སྐུལ་སློང་གང་ལེགས་བཅས་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་་་་གྱི་བོད་གསར་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་ཆེད་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་་་་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་དགོས།ཀྲུང་གོའི་ལུགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་་་་་་ནས་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་་་་དང་ལས་འགན་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་ལེན་པ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བྱེད་པར་སྤྱི་་་་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་བཏོན་གནང་བའི“འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་་་་་་་་་་བཞིའི”འགན་འཁྲི་དང་ལས་འགན་བློ་ལ་བརྟན་པོ་བཅངས་ཏེ།མི་དམངས་་་་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པའི་ལས་འགན་སྒྲུབ་སེམས་དང་་་་་་་་་་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་ཆེ་རུ་ཏན་ཏིག་བཏང་ནས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤུས་ཚད་མཐོ་པོས་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད་ཧུར་ཐག་་་་་་་གཏོང་དགོས།
ཝང་ཅུན་ཀྲེང་གིས་ནན་བཤད་གནང་དོན།མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་་
ཆེན་གྱི་ལམ་ལུགས་མཐའ་འཁྱོངས་ཡག་པོ་དང་།འཐུས་ཚང་ཡག་པོ།འཁོར་་་སྐྱོད་ཡག་པོ་བཅས་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་ལྟར་འགན་འཁྲི་སྒྲུབ་པ་དང་རང་འགན་་་་་་་ནན་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་གསར་ཕྱོགས་་་་་་་་ཡོངས་ནས་སྐྲུན་ཆེད་སྟོབས་ཤུགས་དེ་བས་ཆེ་བ་སྐྱེས་སུ་འབུལ་དགོས།ལྟེ་་་་་་་་་བར་དམིགས་པ་དང་།སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ་དང་།དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་།ལག་ལེན་གྱི་དགོས་མཁོ།མི་དམངས་ཀྱི་རེ་སྒུག་བཅས་དང་་བསྟུན་ནས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ལྟེ་བའི་ལས་དོན་གང་དུ་སྤེལ་ཚེ་མི་དམངས་འཐུས་་་་་་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དེ་གར་སྤེལ་ཐུབ་པ་དང་།སྟོབས་ཤུགས་དེ་གར་གཅིག་་་་་་་་སྒྲིལ་ཐུབ་པ།ནུས་པ་དེ་གར་འདོན་ཐུབ་པ་བཅས་བྱས་ཏེ།ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ལས་དོན་བཀོད་་་་་་་་སྒྲིག་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ལག་བསྟར་དང་ལག་བསྟར་ནུས་ལྡན་ཐུབ་རྒྱུར་སྐུལ་་་་འདེད་ཏན་ཏིག་གཏོང་དགོས།རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བརྟན་པོ་འཛུགས་པ་་་་་་དང་།རྩ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ།རྩ་་་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི“སྲུང་སྐྱོང་བ”ཡག་པོ་བྱེད་པ།ཚད་ལྡན་རང་་་་་་་་བཞིན་གྱི་ཡིག་ཆ་ཐོ་འགོད་ཞིབ་བཤེར་ཡག་པོ་བྱེད་པ།རྩ་ཁྲིམས་དམ་འཇོག་་་་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་ནན་པོ་བྱེད་པ།རྒྱལ་ཁབ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་དང་།ལ་རྒྱ།དབང་གྲགས་བཅས་ལ་སྲུང་སྐྱོང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་བཅས་་བྱས་ནས་བོད་དུ་རྩ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཕྱོགས་ཡོངས་དང་ནུས་ལྡན་་་་་་་་ངང་ལག་བསྟར་ཐུབ་པའི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས།མི་དམངས་ཀྱི་བྱེད་པོའི་་་་་་གནས་བབ་མཐའ་འཁྱོངས་དང་།བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོའི་མི་དམངས་དམངས་་་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ཧུར་ཐག་གཏོང་བ།མི་དམངས་ལྟེ་བར་འཛིན་རྒྱུ་མཐའ་་་་་་་་་་

འཁྱོངས་བྱེད་པ།དམངས་གཙོའི་དམངས་འདུན་མཚོན་པའི་ལས་་་་་
སྟེགས་དང་གཞི་རྟེན་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་བ། གང་ཐུབ་ཅི་་་་་་་་
ཐུབ་ཀྱིས་དམངས་གཙོ་དར་སྤེལ་དང་དམངས་འདུན་བསྡུ་རུབ་་་་་་་་་
བཅས་བྱས་ཏེ་མི་དམངས་རང་ཁྱིམ་རང་བདག་དེ་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་་་་
ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་བའི་ཁྲོད་ཞིབ་ཕྲ་དང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་སྒོ་་
ནས་དོན་འཁྱོལ་ཐུབ་པར་བྱེད་དགོས།ཁྲིམས་འཛུགས་ཀྱི་སྤུས་ཚད་གོང་་་་་་་་་་མཐོར་གཏོང་རྒྱུར་ཤུགས་བརྒྱབ་སྟེ་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ཁྲིམས་འཛུགས་་དང་། དམངས་གཙོའི་ཁྲིམས་འཛུཌ།ཁྲིམས་ལྟར་ཁྲིམས་འཛུགས་བཅས་་་་་་བྱས་ཏེ་གཙོ་གནད་ཁྱབ་ཁོངས་དང་གསར་དར་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཁྲིམས་འཛུགས་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་གི་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་་་་་་་་ཐེངས་བཅུ་པ་འཚོགས་ཚུན་གྱི་ཉམས་མྱོང་བཟང་པོ་དང་བྱ་ཐབས་བཟང་པོ་་་དག་དུས་ཐོག་ཏུ་ཁྲིམས་སྲོལ་ལམ་ལུགས་སུ་མཐོར་གཏོང་བྱེད་དགོས།ཁྲིམས་་འཛུགས་ཀྱི་ནང་དོན་འདེམས་པའི་འགག་སྒོ་དང་།འཆར་ཟིན་འགོད་པའི་་་་་་འགག་སྒོགྲོས་ཞིབ་བྱེད་པའི་འགག་སྒོ་བཅས་ནན་པོ་སྲུང་བ་དང་།ཁྲིམས་་་་་་་འཛུགས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་གདལ་ཟུང་འབྲེལ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ནས་་་མི་རིགས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་བཀུར་དང་།
ཁྲིམས་སྦྱོང་།ཁྲིམས་སྲུང་།ཁྲིམས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ་ཕྱོགས་་་ཡོངས་ནས་ཁྲིམས་ལྟར་བོད་སྐྱོང་བའི་ཁྲིམས་སྐྱོང་རྨང་གཞི་བརྟན་དུ་གཏོང་་་་དགོས།ལྟ་སྐུལ་གྱི་ཕན་འབྲས་ཆེ་རུ་ཏན་ཏིག་གཏོང་བ་དང་།གནད་དོན་་་་་་་་་ཕྱོགས་སྟོན་དུ་འཛིན་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ།ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལྟ་་་་་་་་་སྐུལ་མ་ལག་ཁྲོད་ཀྱི་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་སྐུལ་གྱི་ནུས་པ་གལ་ཆེན་་་་་འདོན་པ།རྩ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དཀྲིས་པའི་ལྟ་སྐུལ་གྱི་འགན་འཁྲི་རང་རྟོགས་ངང་འཁུར་བ་བཅས་བྱས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་་་ཧུར་ཐག་སྐྲུན་དགོས།སྣེ་ཁྲིད་དེ་མང་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བྱེད་པ་་་་དང་།འགན་འཁྲིའི་འདུ་ཤེས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ།མི་དམངས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་་་སུ་བརྟན་པོར་ལང་བ།“མི་དམངས་ཀྱིས་ང་འཐུས་མིར་བདམས།ངས་མི་་་་་་་་དམངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཐུས་མི་བྱེད”པའི་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་ཆེན་པོའི་་་་་་ཐོག་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བརྟན་པོར་ལང་བ།མི་དམངས་ཀྱིས་སྤྲད་་་་་པའི་དབང་ཆར་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པ།འཐུས་མིའི་འོས་འགན་ནན་ཏན་ངང་་་་་་སྒྲུབ་པ་བཅས་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་གསར་་་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་མཉམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཁྱབ་ངང་་་་་་་་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་དགོས།
ཡན་ཅིན་ཧའེ་ཡིས་བཞུགས་མོལ་གཙོ་སྐྱོང་གནང་སྐབས།ལྗོངས་ཡོངས་
ཀྱི་རིམ་ཁག་སྡེ་ཚན་ཁག་དང་ལྷག་པར་དུ་རིམ་ཁག་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་་དང་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་་་མིས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་བསམ་བློར་དྲག་ཆས་སྤྲོས་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་ཏན་ཏིག་བརྒྱབ་ནས།ཏང་གི་གསར་གཏོད་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་མི་་་་་་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ལས་དོན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོའི་ཕྱོགས་ཁག་ཏུ་ཇི་མ་་་ཇི་བཞིན་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་།ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཕན་ནུས་འདོན་་་་་་་་་སྤེལ་ཏན་ཏིག་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་བའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་དེ་བོད་སྐྱོང་དང་།བོད་བརྟན།བོད་དར་བཅས་ཀྱི་ཕན་ནུས་ལ་འགྱུར་བར་་་་་་བྱེད་དགོས།ལས་ཀའི་མཉམ་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་ཏན་ཏིག་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་གསར་སྐྲུན་ཆེད་ལེགས་སྐྱེས་གསར་པ་དེ་་་བས་ཆེ་བ་ཧུར་ཐག་འབུལ་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
ཀརྨ་ཚེ་བརྟན་དང་།ཅང་ཝུན་ཕེང་།ཚེ་བརྟན།ཞ་ཁེ་ཆིན།ཧོ་ཕེང་།བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན།སྐྲ་བཟང་བཅས་ཀྱིས་སྤེལ་རེས་གཏམ་བཤད་གནང་བ་རེད།

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་བཙུགས་ནས་ལོ་70འཁོར་བ་དང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་བཙུགས་ནས་ལོ་45འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བའི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པ།